

STEN SKANSJÖ

”Skåne som danskt kärnland”

Sten Skansjö är professor emeritus i historia vid Lunds universitet och Högskolan Kristianstad.

Föredraget hållet av Sten Skansjö i Heimdall den 11 februari 2009.

Skansjös presentation behandlar Skåne och delar därav från slutet av vikingatiden till ca 1600, utifrån utvecklingen av bosättningar och jordbruk, städernas och kulturlandskapets utveckling, kyrkor, slott och herresäten. Och vidare om häradsindelning, kunglig beskattning, adliga privilegier m.m.

Skåne blev som bekant svenskt efter freden i Roskilde 1658 och Skansjö ställer frågan: När blev Skåne egentligen danskt och hur danskt var Skåne som riksdel inom kungariket Danmark? Och när blev skåningar egentligen svenskar (om det nu någonsin har skett), skriver Skansjö.

Under yngre järnålder och ännu under 800-talet bestod landskapet Skåne sannolikt av regionalt avgränsade politiska områden av olika former vilket framgår av ortsnamn från yngre järnåldern. Det största bosättningsområdet var den sydvästra delen med Uppåkra som centrum. Ett område som senare integrerades i det danska riket.

Den danska Kungamaktens etablering och konsolidering var ur nordiskt perspektiv relativt tidig. Ett stort steg togs i mitten och slutet av 900-talet av Gorm den gamle och hans son Harald Blåtand, skriver Skansjö.

Han berättar vidare om det 990 nyanlagda Lund, varvid Uppåkras centrala funktioner upphörde. Ärkesätet i Lund inrättades 1103/1104, innebärande bl.a. att Lund blev kyrkligt centrum för hela danska riket.